

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Φύλλο εργασίας 4

Η αποστολή μας

Θα διερευνήσουμε τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι Μικρασιάτες πρόσφυγες, ιδίως στα πρώτα χρόνια της εγκατάστασής τους στην Ελλάδα, μελετώντας προφορικές μαρτυρίες προσφύγων (οι οποίες μαγνητοφωνήθηκαν από επιστήμονες). Στόχος μας να συλλέξουμε τα στοιχεία εκείνα που θα μας επιτρέψουν να φανταστούμε και να παρουσιάσουμε θεατρικά τον διάλογο που θα μπορούσαν να έχουν οι πρόσφυγες με τα εγγόνια τους, διηγούμενοι γεγονότα σαν και αυτά που παρουσιάζονται στις μαρτυρίες.

Η διαδικασία

1. Θα διαβάσουμε με προσοχή τη μαρτυρία που μας έχει δοθεί, και θα κρατήσουμε σημειώσεις για:
 - το περιεχόμενο της μαρτυρίας πολύ συνοπτικά,
 - τα συμπεράσματα στα οποία οδηγηθήκαμε για το είδος και τις αιτίες των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι πρόσφυγες,
 - τα συναισθήματα που φανταζόμαστε ότι τους προκάλούσαν αυτά τα προβλήματα.
2. Στη συνέχεια, θα προετοιμάσουμε (σε γενικές γραμμές) τον διάλογο μεταξύ ενός ηλικιωμένου Μικρασιάτη πρόσφυγα (παππού ή γιαγιάς) και του εγγονού ή της εγγονής του:
 - Ο ηλικιωμένος διηγείται κάποιο επεισόδιο (ή κάποια επεισόδια) που αναφέρεται στη μαρτυρία που μελετήσαμε σχετικά με τη στάση των Ελλαδιτών απέναντι στους πρόσφυγες του '22. Ο εγγονός ρωτά για τις αιτίες αυτής της στάσης και ο ηλικιωμένος προσπαθεί να εξηγήσει. Τον διάλογο κλείνει ο εγγονός ή η εγγονή με κάποιο σχόλιο/συμπέρασμα.
 - Κάποιο από τα μέλη της ομάδας θα αναλάβει τον ρόλο του προσώπου που έχει δώσει τη μαρτυρία που μελετήσαμε (δηλαδή θα θεωρήσουμε ότι η μαρτυρία δίνεται από κάποιον παππού ή κάποια γιαγιά) και κάποιο άλλο μέλος θα αναλάβει τον ρόλο του εγγονού ή της εγγονής αυτού του προσώπου. Η ομάδα δίνει ιδέες για τα εξής: α) ποιο γεγονός ή ποια γεγονότα θα διηγηθεί ο ηλικιωμένος, β) ποια είναι τα συναισθήματά του και γ) πώς εξηγεί τη στάση των ντόπιων.
 - Τα μέλη που έχουν αναλάβει τους δύο ρόλους αυτοσχεδιάζουν, βασιζόμενα σε αυτή την προετοιμασία.

συνέχεια →

**Μαρτυρία Κατίνας
Γεωργιάδου από
το Αραβανί του
Ικονίου. Κέντρο
Μικρασιατικών
Σπουδών, Η
Έξοδος, τόμ. Α΄,
Αθήνα 1980, σ.
214-215.**

«Απ' τη Μερσίνα φύγαμε σε μια εβδομάδα με την τελευταία αποστολή που ήρθε στην Ελλάδα. Φύγαμε με το πλοίο "Λέσβος".

Φοβερό ήταν το ταξίδι μας. Ποτέ δεν θα το ξεχάσει κανείς μας.

Δώδεκα μέρες ζήσαμε πάνω στην κουβέρτα του καραβιού. Μας έτρωγε ο ήλιος την ημέρα και το αγιάζι τη νύχτα, λίγο ψωμί μας έδιναν μόνο. Νερό δεν υπήρχε. Μας δίνανε θάλασσα και πίναμε. Ο ένας επάνω στον άλλο ήμασταν. Πέντε άτομα πίναμε ένα μέρος μισό από ένα κρεβάτι μεγάλο, τόσο στενά ήμασταν επάνω στο καράβι.

Και ύστερα φτάσαμε στην Ελλάδα. Είπαμε, τώρα τελειώσαμε τα βάσανά μας. Θα ξεκουραστούμε και θα ζήσουμε. Λάθος κάναμε όμως, γιατί απ' την πρώτη μέρα αρχίσανε χειρότερα βάσανα. Μας πήγανε όλους στην καραντίνα. Μείναμε πέντε μέρες εκεί. Κουρεύανε όλους. Εμείς καταφέραμε με τα λόγια και δε με κουρέψανε. Εκεί πεθάνανε καμιά δεκαριά παιδιά από δυσεντερία. Σαν χολέρα ένα πράμα ήτανε, τα έπιανε και πεθαίνανε. Ούτε να τα θάψουμε δεν μπορούσαμε. Τους βάζαμε μ' ένα κομμάτι ψωμί επάνω στο στήθος τους και τ' αφήναμε.

Ύστερα σκορπίσαμε στον Πειραιά. Ήρθε μια επιτροπή από Αραβανιώτες της Πόλης και είπανε να δώσουνε όλοι, όσοι μπορούνε βέβαια, ένα ποσό, ό, τι μπορούνε, και να κάνουνε ένα δικό τους χωριό στην Ελλάδα, ένα καινούργιο Αραβανί.

Αυτοί της επιτροπής πήγανε, ήρθανε και διαλέξανε ένα μέρος στη Χαλκιδική, τον Καράκαλο. Όλοι σχεδόν οι Αραβανιώτες -πολύ λίγοι μέινανε και μαζί μ' αυτούς κι εμείς- φύγαμε για τον Καράκαλο. Εκεί τους θέρισε η ελονοσία και η κακοπέραση και τα φίδια. Δεν μπορούσανε να προκόψουνε. Κάθε μέρα πεθαίνανε άνθρωποι. Και είδανε και αποείδανε και στο τέλος όσοι απομείνανε σπκωθήκανε κι έφυγαν και δεν έμεινε κανείς εκεί. Άλλοι ήρθανε στον Πειραιά και στην Αθήνα, άλλοι πήγανε στη Θεσσαλονίκη, άλλοι στην Κρήτη, άλλοι στην Καβάλα. Αραβανί στην Ελλάδα δεν έγινε. Ας είναι καλά αυτοί που τα κατάφεραν έτσι!».